

فرهنگستان

یکشنبه ۲۲ مهر ۱۴۰۳
<div><div>۱۵۸۴</div></div>
شماره ۴۲۵۱

FARHIKHTEGANDAILY.COM

FARHIKHTEGANONLINE

فرهنگستان

فرهنگستان

سکندار جدید سازمان سینمایی چه پروژه‌ها و اولویت‌هایی دارد؟

آقای فریدزاده! سکانس اول مهم است

ایمان عظیمی

خبرنگار گروه فرهنگ

عمر دولت سیزدهم برخلاف دولت‌های پیش از خود مستعجل بود و حتی به چهارسال هم نرسید. به همین دلیل هم نتوانست ایده‌ها و برنامه‌هایش را در زمینه‌های مختلف آفتور که انتظار می‌رفت پیاده کند. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هم از این اتفاق مستثنی نبود و با شهادت رئیس جمهور وارد فضای انتخاباتی شد و به‌نحوی تا پایان عمر و استقرار دولت جدید امور مهم و مبتلا به فرهنگی را تحت الشعاع انتخاب رئیس‌جمهور دولت چهاردهم قرار داد. «سینما» به‌عنوان مهم‌ترین مسئله جمهوری اسلامی درگستره وسیعی به نام «فرهنگ» شناخته می‌شود و هر دولتی به فراخور سلیقه‌ای که از آن بهره‌مند بوده با آن برخورد کرده است. در دولت سیزدهم هم با وجود تمام اتفاقات ریز و درشتی که در این سال‌ها به وقوع پیوست نگاه ویژه و جالبی به سینما حکمفرما بود که محمد خزاعی، به‌عنوان رئیس سازمان سینمایی آن را نمایندگی می‌کرد؛ جالب از این‌بابت که مدیریت سینما در آن ایام بسیاری از مسائل را با استفاده از معیارهای کمی می‌سنجید و فروش ریالی بالای فیلم‌ها در طول اکران سالیانه را به محبوبیت چشمگیر محصولات سینمای ایران و طبیعتاً مدیریت حوزه کلان این سینما مرتبط می‌دانست. ساخت و افتتاح سالن در اقصی نقاط کشور در دوره مدیریت محمد خزاعی رشد چشمگیری داشت ولی از آن طرف تولید فیلم‌های زیرزمینی و فقدان حضور آثارهای مختلف در جدول فروش به یکی از نقاط سوال برانگیز و چالشی کارنامه این مدیر تبدیل شد.

اکتوبر، راننده فریدزاده با حکمی از طرف سیدعباس صالحی به‌عنوان ششمین رئیس سازمان سینمایی کشور انتخاب شده است و طبعاً می‌باید با حل چالش‌های موجود، سینمای مملکت را به ساحل امن برساند. البته این وظیفه، تنها بر شانه رئیس سازمان سینمایی سنگینی نمی‌کند ولی وی با اتخاذ تدابیر مناسب خواهد توانست سینمای کشور را به سمت مرتفع کردن چالش‌های خود سوق دهد و از طرف دیگر با ادامه دادن نکات مثبت کارنامه رئیس سابق سازمان سینمایی کارهای خوب گذشته را نادیده نگیرد.

رانده فریدزاده، دانش‌آموخته رشته ادبیات تطبیقی و فلسفه در دانشگاه‌های تهران، وین و برلین است و با فضای سینمای ما به دلیل پیشینه‌اش در سازمان سینمایی و بنیاد فارابی بیگانه نیست. او در دولت دوازدهم و از سال ۱۳۹۷ دبیر شورای عالی بین‌الملل سازمان سینمایی بوده است، پس در همین ابتدا می‌توان از ششمین رئیس سازمان سینمایی این انتظار را داشت که فکری به حال حضور جهانی فیلم‌های ایرانی کند تا علاوه بر استفاده از امکان حضور در جشن‌ها و جشنواره‌های خارجی مسئله اکران بین‌المللی نیز جدی گرفته شود. فریدزاده، سکندار کشتی‌ای است که با گذر از اتفاقات سال ۱۴۰۱ و پاندمی کرونا به‌صورت کیچ‌دار و مریز به راهش ادامه می‌دهد ولی برای حال خوب آن باید دست به یک رزناسن اساسی زد. در ادامه پیشنهادهای خود را در ذیل چالش‌های پیش‌روی این سازمان مهم فرهنگی ارائه می‌دهیم و با جزئیات بیشتری مسئله اکران بین‌المللی را مطرح می‌کنیم.

پروژه خواننده‌شدن بازیگرها و برعکس، با وجود شکست‌های پیاپی ادامه دارد

چندمی‌گیری نخونی؟

بعد از انتشار آهنگ جدیدش در اینستاگرام به دلیل حجم بالای نظرات منفی کامنت‌هایش را بست. برای این سوال تنها یک پاسخ وجود دارد آن هم اینکه بعضی از هنرمندان به هر نحوی دنبال مطرح شدنند؛ حتی به غلط.

هنر فدای بازگشت سرمایه؟

تهیه‌کننده در حوزه موسیقی نقش مؤثری دارد. برای اینکه یک بازیگر بتواند خوانندگی کند یا یک خواننده بخواهد در فیلم، سریال یا تئاتر بازی کند، تهیه‌کننده بسیار تأثیرگذار است؛ تهیه‌کننده‌ای که باید تصمیم بگیرد بازگشت مالش را انتخاب کند یا تهیه‌کنندگی یک اثر خوب هنری را. البته به نظر می‌رسد مدتی است گزینه اول بیشتر مورد توجه قرار گرفته و تهیه‌کنندگان بیشتر از هر چیزی به بازگشت سرمایه‌شان فکر می‌کنند.

مدتی پیش که حضور امیر مقاره در یکی از تئاترها حاشیه‌هایی ایجاد کرد، تهیه‌کننده اثر درباره دلیل انتخاب این خواننده به‌عنوان بازیگر اصلی نمایش گفت: «اینکه بخواهی یکی از برطرفدارترین خواننده‌های نسل جدید را روی صحنه بیاوری، ریسک بزرگی است. من تحقیق زیادی کردم برای اینکه راهی پیدا کنم تا نسل جوان جامعه را به تئاتر دعوت کند. اگر هزار بیلبورد در سطح شهر برپا می‌شد و تمام شبکه‌های اجتماعی و تلویزیونی تبلیغ می‌کردند، ما نمی‌توانستیم حتی ۲۰ درصد از مخاطبانی که به دلیل حضور امیر مقاره به سالن آمدند، جذب کنیم.»

این تهیه‌کننده به‌صورت مشخص از فروش نمایشش به‌خاطر حضور امیر مقاره می‌گوید. به‌نظر می‌رسد این همان موضوعی است که در ذهن تهیه‌کننده محمدرضا گلزار برای آهنگ جدیدش هم بوده است؛ اینکه به‌واسطه محبوبیت این بازیگر بین نوجوانان و جوانان بتواند بازگشت سرمایه داشته باشد. این بازیگر در توضیحات قطعه جدیدش نام شرکت امید ماندگار را آورده است. این شرکت تیرماه سال ۱۳۹۳ فعالیتش را شروع کرده و آن‌طور که در صفحه مجازی‌اش نوشته مراحل اخذ مجوز را برای آثار طی می‌کند و در مواردی هم تهیه‌کنندگی را به عهده می‌گیرد. برای اینکه بدانیم یک اثر چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد تا این شرکت تهیه‌کنندگی آن را بپذیرد با شماری‌ای که در صفحه مجازی‌شان نوشته شده بود تماس گرفتیم، زمانی که صحبت به قطعه «خراب کردی» گلزار رسید، اپراتور جواب داد که درباره چنین آثاری رئیس این شرکت باید صحبت کند. از او خواستم تا ارتباط‌مان با رئیس این مرکز را برقرار کند اما این اتفاق نیفتاد.

کامران تفتی هم در توضیح اثر جدیدش نام تهیه‌کننده را نوشته که نشان می‌دهد یک دندل‌انیزشک است. گویا این دندل‌انیزشک به‌فعالیت‌های موسیقی علاقه دارد و براساس شواهد در صفحه اینستاگرامش، این اولین باری است که تهیه‌کنندگی یک اثر موسیقی را انجام داده است.

توجه بیش از اندازه به «گیشه» روزبه‌روز آثار هنری را از اصل خود دور می‌کند و

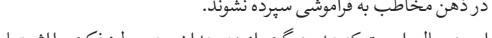
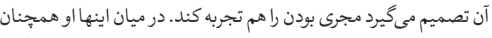
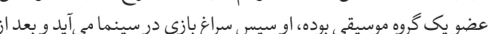
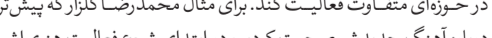
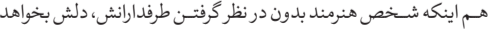
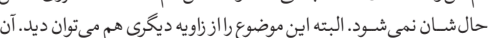
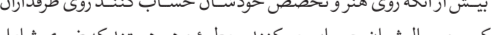
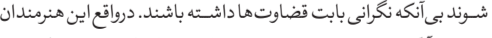
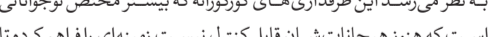
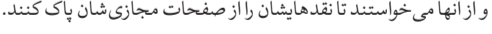
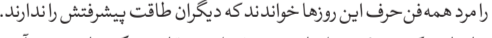
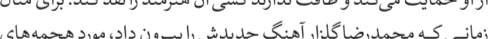
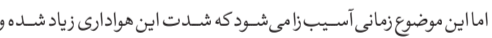
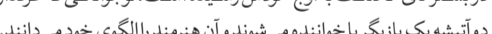
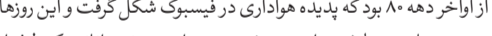
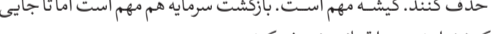
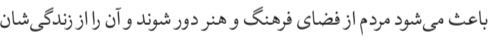
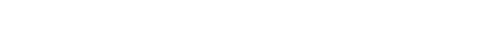
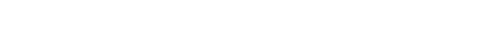

پروانه ساخت و مسائل پیرامون آن

سینماگر و مدیران سینمایی باید به یکدیگر اطمینان و اعتماد داشته باشند و بر این اساس کارشان را پیش ببرند. پروسه دریافت پروانه ساخت از یک سو و دریافت پروانه نمایش از سوی دیگر روند تولید فیلم را وارد فاز فرسایشی می‌کند و فیلمساز را از تکاپوی ساخت اثر می‌اندازد. این حرف سیدامیر سیدزاده، تهیه‌کننده آثار سینمایی همچون «مادر قلب اتمی»، «زندگی جای دیگری است»، «شماره ۱۷ سپهلا» و… است. وی در مصاحبه‌ای که در نوزدهم

دی‌ماه سال ۱۴۰۰ با ایلنا داشت در این زمینه گفت: «اکتوبر پروانه ساخت داریم و من آن را از ریشه اشتباه می‌دانم. از نظر من باید در ابتدا فیلمساز اثرش را تولید کند، اگر مطابق با سیاست‌های فرهنگی جامعه باشد و در ساختار درست شکل گرفته باشد، قاعدتاً سینمادار از این اثر استقبال می‌کند. حال اگر این اثر حرفی برای گفتن نداشته باشد، سینمادار هم آن را از چرخه اکران حذف می‌کند، درنتیجه مخاطبی هم سمتش نمی‌رود. به جای آنکه در شورای پروانه ساخت برای سانسور فیلم‌ها برنامه‌ریزی کنیم، بهتر است قانونی را اعمال‌کنند تا هر فردی که می‌خواهد در همان چهارچوب اثرش را تولید کند. در این شرایط دیگر پروانه ساخت لازم نیست و می‌توان مستقیم برای پروانه نمایش اقدام کرد.»

سینمای پس از انقلاب ایران، دوره‌های متعددی را با حضور مدیران مختلف سینمایی و سلیق متفاوت پشت سر گذاشته ولی هیچ‌گاه از بند نهادهای کنترل‌گر و نظارتی نظیر شورای پروانه ساخت خلاص نشده است. به‌نظر می‌رسد نقش اساسی این نهادها و همچنین آیین‌نامه‌های مصوب در آغوشن فضا به سانسور یا کنترل بیشتر، باعث شده هنرمند نسبت به فیلمی که قصد ساخت آن را دارد حساسیت نشان دهد و خود، ملاحظات لازم در جهت رعایت موازین اخلاقی، دینی و عرفی جامعه را در اثرش کند. بیوز این اتفاق می‌تواند تا حدود زیادی جلوی تولید فیلم‌های زیرزمینی و آثار سویی که این فیلم‌ها در میان

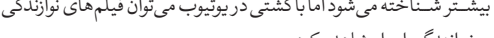
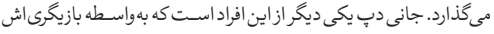
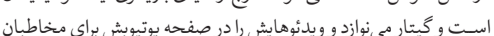
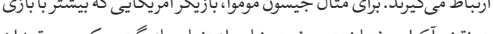
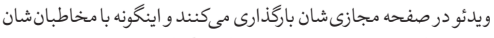
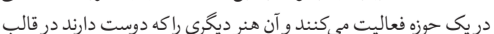
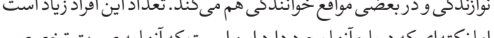
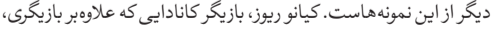
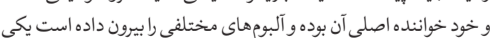
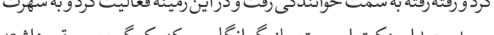
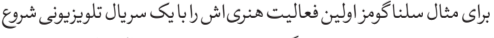
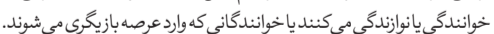
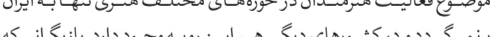
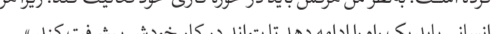
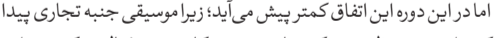
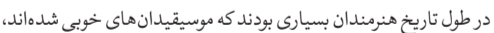
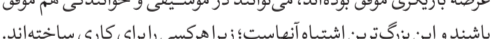
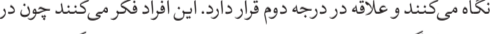
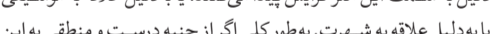
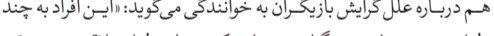
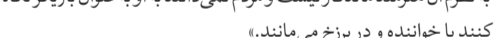
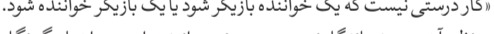
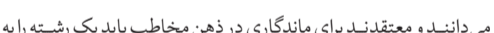

گزاره که سینما متعلق به برخورداران است علاوه‌براینکه به گران شدن بلیت چراغ‌سبز نشان می‌دهد، تماشای آثار را فقط و فقط حق طبقه خاصی از افراد قلمداد می‌کند. درنتیجه نهضت سالن‌سازی در شهرهای کوچک و محروم از دستورکار خارج می‌شود. انتقادهای زیادی نسبت به نحوه مدیریت سینما در طول دولت سیزدهم وارد است ولی نمی‌توان ساخت سالن‌های پرشمار و تجهیز آنها را به‌واسطه مدیریت کمیت‌گرای محمد خزاعی و دوستان نادیده گرفت. رئیس سازمان سینمایی کشور در دوره پیش قول ساخت ۲۳۰ سالن سینما را به مردم برای رسیدن به رکورد ۱۰۰۰ سالن داده بود و تا پایان عمر سه‌ساله دولت توانست ۲۹۳ سالن را وارد چرخه اکران سینمای ایران کند. حال که قرار است ساخت ۱۰۰۰ سالن سینما تا پایان شهریورماه سال ۱۴۰۴ محقق شود این انتظار از مدیریت جدید و شخص رانده فریدزاده می‌رود که به فکر افتتاح سالن‌های بیش از این باشد و روند معقول فعلی را برخلاف رویه عادلانه‌ای که در دولت پیش شکل گرفت، متوقف نکند.

پخش جهانی سینمای ایران

سینمای ما به‌خاطر طرح مضامین انسانی و دغدغه‌های اخلاقی می‌تواند نقش مهمی در تغییر ذائقه مخاطبان جهانی در مواجهه با این هنر- صنعت ایفاکند و تنها راه عرضه آن به دنیا هم فقط امکان حضور در جشن‌ها و جشنواره‌های خارجی نیست. به عبارت دیگر ما برای عرضه محصول فرهنگی خود نیاز به اکران جهانی آثارمان یا ساخت فیلم‌های مشترک با کشورهای نسبتاً همسو، نظیر چین، روسیه، کشورهای عربی منطقه و حتی ترکیه داریم. رانده فریدزاده که اکنون به ریاست سازمان سینمایی کشور منصوب شده تجربه زیادی در این امور دارد. او وقتی معاون امور بین‌الملل بنیاد سینمایی فارابی بود در مصاحبه با مهر در چهارم اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ گفت: «شاه‌کلید ورد به بازار جهانی تولید مشترک است. نمی‌توان گفت با دیگر کشورها هیچ تولیدی نداریم و عرصه را برای انجام مرادوات باز نمی‌کنیم ولی به دنبال سهم از کشورهای دیگریم، در واقع همانگونه که انتظار دارید باید در عرصه جهانی حضور داشته و در بازارهای جهانی سهمی را دریافت کنید، دیگران نیز به دنبال مشارکت در این بازی‌اند و باید قواعد این بازی رعایت شود.»

متاسفانه بخش قابل‌توجهی از سینمای ایران اسکارزده و جشنواره‌زده است و فیلم‌هاگر تجاری و صرفاً برای خنداندن مخاطبان نباشند به آثاری غیرمرتبط با شیوه زیست مردم کشور تبدیل می‌شوند و از راه حضور در وترین جشن‌ها و جشنواره‌های غربی مصرف خارجی پیدا کرده و به سلاخی فرهنگی در دست غرب معرفی برای استفاده علیه ایران در جنگ نرم بدل می‌شوند. اما اگر توجه فیلمساز به جای نسبه جشنواره‌های غربی بر نقد اکران بین‌الملل معطوف شود تمام استعداد و توش و توانش را در این مسیر خرج می‌کند تا در یک چرخه سالم اقتصادی فرهنگ کشورش را به دیگری انتقال دهد و در ذیل آن طعم شیرین محبوبیت و معروفیت را نیز بچشد. رانده فریدزاده تولید مشترک با دیگر کشورها را گزینه مطلوبی می‌داند و امید است که سینمای ایران بتواند از ظرفیت‌های این مدیر در قالب یک اقتصاد شفاف و سالم بهره ببرد و حضور قدرتمندی در خارج از کشور به دست بیاورد.

فرهنگستان

فرهنگستان

فرهنگستان

فرهنگستان

فرهنگستان

فرهنگستان